ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Шарипов Ҳалим Ҳокимович дар мавзуи “Хусусиятҳои ташаккулёбии арзишҳои тарбияи ҷисмонии донишҷӯён - омӯзгорони оянда дар шароити муосири муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ (дар мисоли коллеҷҳои омӯзгории вилояти Хатлон)”, ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.08 - Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ, (13.00.08.04 - Назария ва методикаи фанҳои гуманитарӣ) пешниҳод шудааст

Масъалаи таҳқиқнамудаи унвонҷӯ Шарипов Ҳалим Ҳокимович дар мавзуи “Хусусиятҳои ташаккулёбии арзишҳои тарбияи ҷисмонии донишҷӯён - омӯзгорони оянда дар шароити муосири муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ” яке аз мавзуъҳои зарурие мебошад, ки бо имконияти истифодаи натиҷаҳои он дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ ҷараёни таълиму омӯзиши тарбияи ҷисмонӣ ба вазифаҳои асосии омодагии ҷисмонӣ, тарбияи ҷисмонӣ ва таҳкими саломатии донишҷӯён мусоидат мекунад. Дар шароити дигаргуниҳои доимӣ дар тамоми соҳаҳои ҳаёти ҷомеаи мо, системаи тарбияи ҷисмонӣ бояд саривақтӣ ва ба қадри кофӣ ҷавоб диҳад, то иҷрои самарабахши вазифаҳои ба зиммаашон гузошташударо таъмин кунад. Ин ба тарбияи ҷисмонӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ дахл дорад, ки дар он ҷо дар ҳама самтҳо тағйироти назаррас ба амал омада истодаанд, ки баррасии қатъиро талаб мекунад.

Дар ин робита, барои ноил шудан ба мувофиқати тарбияи ҷисмонӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ, на танҳо бо иҷрои вазифаҳои анъанавӣ, балки нав ба миён омадаи тарбияи ҷисмонӣ, назорати мунтазами шароити ҳуқуқӣ, мурофиавӣ, иҷтимоӣ, омӯзгорӣ талаб карда мешавад. Дар ин фаъолият, аз ҷумла, назорати муносибати донишҷӯён ба тарбияи ҷисмонӣ, омӯхтани ҳавасмандии онҳо ба дарсҳо, тағйир додани тарзи тарбияи ҷисмонӣ ва варзиш ва ғайра муҳим аст. Дар ин

робита, усулҳои пурсишҳои иҷтимоӣ, кор бо ҳуҷҷатҳо ва омӯзиши таҷрибаи пешқадам хеле самаранок мебошад.

Арзиши илмӣ ва амалии таҳқиқоти анҷомдодаи Шарипов Ҳалим Ҳокимович аз навгонии илмӣ ва натиҷаҳои таҳқиқот бар он такя мекунад, ки нуктаҳои зерин муаррифгари онанд:

- самтҳои афзалиятноки тарбияи ҷисмонӣ, ки ба баланд бардоштани сатҳи омодагии ҷисмонии донишҷӯёни таълимгиранда дар шароитҳои номусоиди таълимӣ таҳсил мекунанд, мусоидат мекунад, мураттаб карда шудааст;

- мазмун ва мундариҷаи машғулиятҳои таълимии тарбияи ҷисмонӣ барои донишҷӯёне, ки дар шароити номусоиди таълимӣ таҳсил карда, имконияти иҷрои накшаю барномаҳои таълимиро надоранд, таҳия карда шудааст;

- шаклҳои хурди машғулиятҳои варзишӣ дар намуди машқҳои ҷудогона ва маҷмуи онҳо барои иҷро намуданашон дар шароити хона, ки рушди максадноки сифатҳои муайяни ҷисмониро чун василаи такмил барои сарбориҳои ҷисмонӣ, ҷиҳати иҷрои онҳо дар машғулиятҳои таълимӣ таъмин мекунанд ба шароити муосир мутобиқ карда шудаанд;

- тавсияҳои методӣ доир ба ташкил ва татбиқи машғулиятҳои таълимӣ ва мустақилона, инчунин низоми алоқаи баргаштӣ ва назорат аз болои иҷроиши супоришҳо ва динамикаи тағйироти ба амалоянда таҳия карда шудаанд;

- роҳу усулҳои самараноки фаврии барқарор намудани қувваи кории донишҷӯён дар кисмати дуюми рӯзи таълимӣ, ки истифодаи онҳо иштироки фаъоли донишҷӯёнро дар ҷараёни таълим таъмин мекунанд, пешниҳод карда шудаанд.

Мавзуи барои таҳқиқоти диссертатсионӣ интихобнамудаи довталаб Шарипов Ҳалим Ҳокимович аз он шаҳодат медиҳад, ки дар шароити муосир бениҳоят мубраму муҳим ва дорои аҳамияти махсуси назариявию амалӣ буда, он бо дарназардошти талаботи замони муосир

тавсияҳои илмӣ – амалӣ ва ташаккули арзишҳои тарбияи ҷисмонии донишҷӯёни коллеҷҳои омӯзгорӣ - омӯзгорони ояндаи синфҳои ибтидоии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ коркард, таҳия ва барои дифоъ пешниҳод шудааст.

Инчунин довталаб Шарипов Ҳалим дар таҳқиқоти диссертатсионии хеш таҳқиқу таҳлили проблемаҳои муҳимеро вобаста мавзуи диссертасия ба нақша гирифта, дар ҳаллу фасли онҳо ба қадри имкон комёб гаштааст:

- технологияи педагогии машғулиятҳои тарбияи ҷисмонӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбии равияи омӯзгорӣ коркард шуда, мавриди озмоиш қарор дода шуда, самаранокии он дар ташаккули арзишҳои тарбияи ҷисмонии донишҷӯён-омӯзгорони оянда дар шароити муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ асоснок ва собит карда шудааст;

- технологияи баргузории машғулияти тарбияи ҷисмонӣ таҳия шуда, хусусиятҳои хоси он дар раванди таълими муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ муайян карда шудааст.

Арзёбии натиҷаҳои диссертатсия ва таҳқиқоти таҷрибавӣ-озмоишии баргузорнамудаи Шарипов Ҳалим, ҳамчунин хулосаву тавсияҳои методии коркард ва манзурнамудаи ӯ бозгӯи онанд, ки муаллиф ба мақсад ноил шуда, вазифаҳои дар назди таҳқиқот гузошташударо ҳаллу фасл кардааст ва дар натиҷа фарзияи илмии пешниҳодкардааш дар амал тасдиқи худро пайдо кардааст. Навгонии илмии таҳқиқот асоси илмиву воқеӣ дошта, баҳсангез нестанд.

Автореферат тибқи муқаррароти Дастурамал фаҳмо, бо лаҳни равони тоҷикӣ, босаводона навишта шуда, тартиби таҳия, ҷобаҷогузории қисмҳои алоҳидаи он, робитаи мантиқӣ ва мутассилӣ ба пуррагӣ риоя карда шудааст. Доир ба ҳар як боб ва умуман ба рисола хулосаҳои зарурӣ баровarda шудааст.

Дар баробари дастовардҳои муҳими илмиву амалӣ, дар автореферат баъзе камбудиҳо ба монанди ғалатҳои техникиву имлоӣ ҷой доранд, ки

бартараф кардани он ба манфиати кор аст.

Ҳамзамон бояд афзуд, ки камбудиҳои дар боло ироашуда, арзиши илмиву амалии диссертатсияро кам намегардонанд.

Диссертатсияи Шарипов Ҳалим мустақилона дар сатҳи нисбатан хуби илмӣ иҷро карда шуда, кори ба итмомрасидаи илмӣ-таҳқиқотӣ мебошад ва рисолаи илмиро кори анҷомёфта ва дорои арзиши илмию назариявӣ ва амалӣ ҳисобид.

Кори таҳқиқотии Шарипов Ҳалим Ҳокимович дар мавзуи "Хусусиятҳои ташаккулёбии арзишҳои тарбияи ҷисмонии донишҷӯён - омӯзгорони оянда дар шароити муосири муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ ба талаботи Низомнома оид ба Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, № 267 тасдиқ шудаанд, ҷавобгӯй буда, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.08 - Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ, (13.00.08.04 - Назария ва методикаи фанҳои гуманитарӣ) мебошад.

Муқарриз:
Доктори илмҳои педагогӣ,
саркотиби илмии Академияи
таҳсилоти Тоҷикистон Каримзода Мирзо Бадал

20.11.2023

Маълумот барои тамос:
Суроға: 735034, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш.Душанбе,
кӯчаи С.Айнӣ 126. Тел.(+992)900 85 35 35; E-mail:takmil-bbk@mail.ru

Имзои Каримзода Мирзо Бадалро тасдиқ мекунам.

Нозири кадрҳои АТТ *М. Саидова*